

GENEL OLARAK KANATLI BAKIMI VE FUARLARA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Öncelikle detaylara girmeden hayvan bakım kurallarından bahsedeceğiz.

Damızlık hayvan yetiştiriciliğini, ticari yetiştiricilikten ayırmak gerekir. Çünkü damızlık hayvan yetiştiriciliğinde gelecek kuşaklara sağlıklı nesiller bırakma zorunluluğumuz vardır. Süs tavukları da damızlık hayvandır. Maalesef bilinçli üreticiler dışında bu şekilde düşünen üretici sayısının çok az olduğu da bir gerçek. Biz, herke-sin bilinçli üretici olması arzumuzla bilgilendirme yapacağız.

Damızlık yetiştiricilerinin yapması gereken öncelikle sağlıklı hayvan yetiştirmektir. Antibiyotiklerden, özellikle bilinçsiz antibiyotik kullanımından, kimyasallardan kaçınmak gerekir. Antibiyotikler yerine, antibiyotik alternatiflerine yönelmek gerekir.

ANTİBİYOTİK ALTERNATİFLERİ NELERDİR?

1) Aşılar	7) Vitaminler
2) Bakteriofaj	8) Mineraller
3) Probiyotikler	9) Aminoasitler
4) Prebiyotikler	10) Organik asitler
5) Bitkisel Yağlar	11) Temiz su
6) Enzimler	

1) AŞILAR:

Aşılar, bakterilere ve virüslere karşı yapılır. İlgili hastalığa karşı bağışıklığı günlendirmek içindir. Canlı ve ölü aşılar olarak iki ana gruba ayrılır. Kanatlılarda uygulanması gereken aşılar çok çeşitlidir. Ancak amatör tavukçulukta hepsini uygulamak mümkün değildir. Bunun için basit olarak uygulanabilir olanlardan bahsedeceğim. Canlı aşılar, içme suyu, sprey, göze damla, gaga daldırma ve bazı durumlarda da enjeksiyon tarzında uygulanan aşılardır. Ölü aşılar enjeksiyon yöntemi ile verilir ve sıklıkla bir aşıda birden fazla hastalığa karşı bağışıklık

sağlayacak etken madde vardır. Ölü aşılar, özellikle canlı aşılar ile aşılanan hayvanlarda yüksek ve uzun süreli bağışıklık sağlar.

Aşılama yöntemleri:

a) İçme suyu aşılama yöntemi

- Aşılamadan en az iki saat önce su verilmemelidir.
- Aşı ile beraber verilecek suyun hayvanların iki saat içinde tüketebilecekleri miktarda olması gerekir.
- Su temiz, klorsuz, yumuşak ve herhangi bir kimyasal madde içermemeli, su klorlu ise 1-2 gün bekletilmeli ve ondan sonra aşılamada kullanılmalıdır.
- Aşılama suyuna 1/40 oranında yağsız süt katılabilir. Süt, aşının aktivasyon hızını artıracaktır.
- Suluklar deterjansız temiz su ile fırçalanarak temizlenmelidir.
- İçme suyu ile uygulanan aşılarda kapağı karıştırılacağı suyun içinde açılmalıdır. İçme suyu yöntemi ile aşılama: ND (Yalancı veba)

IB (Enfeksiyöz Bronşit) , IBD(Enfeksiyöz Bursal, ILT(İltihabi hastalıklar)

B) Püskürtme yöntemi:

- Kümesin havalandırma sistemi yeterli olmalıdır.
- Kanatlılarda solunum yolu hastalığı bulunmamalıdır.
- Aşılama sırasında kümes havalandırması tamamen kapalı olmalı, aşılamadan 30-60 dakika sonra açılmalıdır. Sıcak havalar-da bu süre kısaltılabilir.
- Kullanılacak püskürtme aleti ve damlacık büyüklüğü amaca uygun olmalıdır. 0-4 haftalık civcivler için püskürme aleti 100-150 mikron püskürtecek şekilde olmalıdır. 4-6 haftalıktan büyük piliçler ve yetişkin hayvanlar için de 5-30 mikron arasında püskürten cihazlar kullanılmalıdır.
- Hayvanların hepsinin önerilen dozda aşı almalarına dikkat edilmelidir.
- Aşılama bittikten sonra virus ile bulaşık şişe ve enjektör gibi malzemeler uygun şekilde imha edilmelidir.

ND, IB,IBD aşıları püskürtme yöntemiyle de uygulanabilir. Burun-göz aşılama yöntemi, gaga daldırma yöntemi

Kanat zarına batırma yöntemi (çiçek) ve profesyonel yöntemler de vardır.

b) Göze damlatma yöntemi: Damlalığınızla 1 ml su 50 damla yapıyorsa, 1000 dozluk bir aşığı 20 ml klorsuz steril su veya fizyolojik su (serum fizyolojik) ile sulandırmanız. 1 cm mesafeden göze bir damla damlatarak yapılır. Bu ölçü damlalığınıza bağlıdır. Damlalığınız 1 ml 30 damla ise 33 ml steril su ile sulandırılır. Elinizdeki damlalığa 1 ml. su ko-yup kaç damla ettiğini tespit edeceksiniz. 1000'i bu sayıya bölecek-siniz. Çıkan sayı kadar kadar steril su kullanacaksınız.

Hobi amaçlı kanatlı yetiştiricilerinin uygulayabileceği aşılar:

1) ND (YALANCI VEBA): Cıvcıvlerin 7-12. günlerinde ilk doz canlı aşı damla veya sprey olarak uygulanır. (Clone) İlerleyen dö-nemlerde 6-8. haftalarda canlı aşı ile tekrarı yapılır. (LA SOTA)
14-16. haftalarda Yalancı VEBA İnaktif Aşı yapınız. (Enjeksiyon yöntemi) İnaktif aşı 3-6 aylık periyotlarda tekrar edil-melidir. İnaktif aşı yapamayanlar ortalama 45 günlük periyotlarda canlı aşı tekrarlarını yapmaları gerekir.

***Farklı aşılar aynı gün veya en az 4 hafta arayla yapılmalıdır.**

2) IB (ENFEKSİYÖZ BRONŞİT): 1 günlük cıvcıvlere sprey, gaga daldırma veya burun göze damlatma yoluyla yapılır. Bu aşı genellikle Yalancı veba aşısıyla birlikte uygulanır. Yalancı veba aşısı alırken ND-IB yazmasına dikkat ederseniz sorun çözülür. Tekrarları da ND Aşısı ile aynıdır.

3) GUMBORO AŞISI : Gumboro (IBD) aşısı, cıvcıvlerin genellikle 7-14. günler arasında ilk doz, 20-28. günler arasında ikinci doz içme suyu yoluyla uygulanır.

4) TAVUK ÇİÇEĞİ: Kanat zarına oluklu çatal şeklinde özel Aleti ile batırılarak yapılır. Bacak tüylerine fırçayla da uygulanabilir, ancak uzman tarafından yapılması gerekir. Amatörlerce kanat zarı

delme yöntemi kullanmalıdır.

7-14 gün sonra, oluşan lezyonlar değerlendirilir. Lezyonlar, çiçek hastalığı belirtisi gibidir ve aşının tuttuğunu gösterir.

Genellikle civcivlerin 6 ile 12 haftalık olduğu dönemde (bölgesel risk durumuna göre değişebilir) uygulanır. İkinci Doz yumurtlama dönemi öncesinde (genellikle 10-12 haftalıkken veya 16-18. haftalarda) ikinci kez uygulanabilir. Bir tavuğa yılda bir veya iki kez uygulanır.

- 1) **BAKTERİÖFAJ:** Bakterileri bulan, onlara tutunan, içlerinde çoğalan ve onları patlatarak yok eden özel bir virüs türüdür. Anlamı "bakteri yiyen" demektir. Doğadaki ana görevleri bakteri sayısını dengede tutmak ve mikrobiyal hayatı kontrol etmektir. Doğa da kendiliğinden vardır.
- 2) **PROBİYOTİKLER:** Probiyotikler, yeterli miktarda alındığında kanatlıların bağırsak sistemini koruyan faydalı bakterilerdir. Kanatlı hayvanlarda bağırsak florasını dengeleyerek sindirim sisteminin sağlıklı çalışmasını sağlar. Zararlı bakterilerle mücadele eder ve bağışıklığı güçlendirir. Yemlerin parçalanmasına yardımcı olur. Yemden maksimum yararlanmayı sağlar. Çiğ yem atımını önler. Stresi önler. Sağlıklı direnç sağlar. Et ve yumurta verimini artırır.
- 3) **PREBİYOTİKLER:** Prebiyotikler, ince bağırsakta sindirilemeyen ve kalın bağırsağa ulaşarak buradaki yararlı bakterileri (probiyotikleri) besleyen ve onların büyümesini sağlayan özel diyet lifleridir. Bu şekilde probiyotikleri destekler ve canlıların probiyotiklerden maksimum yararlanmalarını sağlar.
- 4) **BİTKİSEL YAĞLAR:** Bitkisel yağlar; genel olarak kanatlılarda sindirimi düzenler, bağırsak sağlığını korur, iştahı artırır, stresi azaltır. Bağışıklığı güçlendirir ve solunum yollarını rahatlatarak verimliliği artırır. Okaliptüs, kekik, nane, mentol, acı biber, biberiye, defne, karanfil, deve diken, sarımsak, anason gibi esansiyel ve uçucu yağlar en çok kullanılanlardır. Her birinin farklı özellikleri vardır.
- 5) **ENZİMLER:** Enzimler, kanatlı hayvanların yemlerindeki yağların ve proteinlerin sindirimini kolaylaştırarak karaciğer, safra kesesi ve pankreas üzerindeki yükü hafifletir. Yemden alınan enerjiyi artırır,

büyüme ve yumurta verimini yükseltir. Dışkıdaki atık miktarını ve çevre kirliliğini azaltır. Bağırsak sağlığını korur. Dışkı kalitesini artırır ve kokuyu azaltır.

- 6) **VİTAMİNLER:** Vitaminler; kanatlıların büyüme, gelişim verim açısından sağlıklı olmalarını sağlar. Cıvcıvlerin iskelet sistemi gelişimi gibi hayati fonksiyonların düzenlenmesinde kritik rol oynar. Eksikliğinde, gelişim bozuklukları, bağışıklığın çökmesi ve verim düşüklüğü gibi sorunlara sebep olur.
- 7) **MİNERALLER:** Mineraller; iskelet ve yumurta kabuğu yapısının oluşması, vücudun asit-baz ve sıvı dengesinin korunması, enzim ile hormonların aktif çalışması için hayati önem taşır. Bazı mineraller güçlü kemiklerin ve sağlam yumurta kabuklarının oluşmasını sağlar. En elverişli pH seviyesini ve iç dengeyi korur. Çoğu mineraller, enzimlerin ve hormonların yapısına katılarak düzenleyici rol üstlenir. Bazıları sinir iletimini ve kasların düzenli çalışmasını kontrol eder. Mineral eksikliğinde genç kanatlılarda iskeletin sertleşememesi sonucu raşitizm gibi kemik bozuklukları ortaya çıkar. Yumurtacı tavuklarda kabuk kalitesinin bozulması, yumurta veriminde azalma ve embriyo gelişemediği için kuluçkadan çıkım gücünde azalma görülür. Sürü içinde tüy yeme ve gagalama (kanibalizm) gibi sorunlara yol açabilir.
- 8) **AMİNOASİTLER:** Kas gelişimi, tüy sağlığı, yumurta verimi ve bağışıklık sistemi için önemlidir. Kas ve iskelet sistemini büyümesi ve onarımına yardımcı olurlar. Kanatlılarda sağlıklı tüy yapısı olmasını sağlarlar. Özellikle tüy değişiminde ihtiyaç fazladır. Yumurta verimi ve kalitesini; hastalıklara ve enfeksiyonlara karşı direnci, bağışıklığı artırır. Yemden yararlanma oranını artırır. Eksikliğinde, büyüme geriliği ve zayıflık; tüy kalitesinin bozulması ve dökülmesi, yumurta veriminde ve kalitesinde belirgin düşüş; bağışıklık siste-minin zayıflayarak hastalıklara karşı dirençsizlik oluşur.
- 9) **ORGANİK ASİTLER:** Organik asitler, kanatlı hayvanların sindirim sağlığını korur, zararlı bakterileri engeller ve verimi artırır. Mide ve bağırsaklardaki pH seviyesini düşürür. Sindirim enzimlerini harekete geçirerek yemlerin daha iyi parçalanmasını ve emilmesini sağlar.

Bağırsak mukozasının gelişimini destekler. Salmonella ve E. coli gibi zararlı hastalık yapan canlıların çoğalmasını engeller. İçme suyu ve yemde bulunan mikroorganizmaları (bakteri, virüs, mantar.) kontrol altında tutar. Hayvanların yemden yararlanma oranını artırarak sağlıklı gelişimi destekler. Büyümeyi teşvik edici özellikleri sayesinde antibiyotik kullanımını önler.

10) TEMİZ SU: Temiz su, hastalıklardan korunmak için en kritik besin kaynağıdır. Vücutlarının yaklaşık %70'i sudan oluşan kanatlıların et ve yumurta verimlerinin yüksek olması için temiz suyun ne kadar önemli olduğunu kendi yaşantımızdan da biliriz.

GENEL SAĞLIK KURALLARI

Civciv kafesleri, ilk çıkımda 10-20 civciv için 50 cm x 100 cm ebatlarında 40 cm yüksekliğindeki kafesler uygundur. Kafes önden iki kapaklı olursa kullanımı kolay olur. Bir kapak tamamen kapalı veya kapanabilir, diğer kapak telli ve ilk günlerde kapanabilir olabilir. Isıtıcı kapalı kapağın olduğu tarafta ve kapağa ortalanmış veya yan duvarda olur. Sıcaklık sorunu veya termostat arızası gibi durumlarda civcivlerin telli kısma kaçmalarına fırsat verilir. İlk çıkımda kafes sıcaklığı ırklara göre değişmekle birlikte 33-35 derece olur. İlk hafta sonunda her 3 günde, bir derece düşürülür. Bu rakamlar kural değildir. Irklara göre değişir. En iyi termostat civcivlerin kendisidir. Civcivler kafesin içinde eşit dağılmış ise sıcaklık normaldir. Kapaklara, köşelere, duvar diplerine doğru dışarı çıkmak ister gibiyse, aşırı sıcaktır. Üst üste yığılır gibi toplu haldeyseler, üşüyorlardır. Civcivler büyüdükçe kafesi de büyütünüz. En boy, yükseklik ile dengeli büyümelidir. Kafeslerin taban sıcaklığı ile üst sıcaklık dengesi önemlidir.

Civcivler doğduklarında 2-3 gün açlığa ve susuzluğa dayan-salar da 24 saat içinde su ve uygun yem vermekte fayda vardır. İlk su %3 oranında şeker içerebilir. Verilecek sular oda sıcaklığında olmalıdır. İlk günün sonunda artan şekerli su boşaltılıp suluklar dezenfekte edilmelidir. İkinci günden itibaren probiyotik verilir.

Toz yem ile başlanarak uygun zamanda granül yeme geçilir. Daha sonra pelet yeme geçilir. Yem geçişleri dikkatli olmalıdır. Bir hafta kadar toz ve granül yem karıştırılarak verilir. Sonra granül yeme geçilir. Pelet yeme geçiş de aynıdır. Yem değişimlerinde de eski ve yeni yem karıştırılarak birkaç günde geçiş yapılır. Doğrudan yeni yeme geçilirse hayvanlar yeterli yemeyebilir. Bu arada açlıktan stres de yaparlar ve bağışıklık çökerek hastalığa açık hale gelirler.

Kafes ve kümelerde dikkat edilecek en önemli hususlar şunlardır:
UYGUN SICAKLIK + YETERLİ OKSİJEN + TEMİZLİK + DOĞRU HAVA SİRKÜLASYONU

Doğal sirkülasyonun yapıldığı kafesler veya kafeslik daha iyi olur. Mümkün değilse otomasyon sistemiyle düzenli hava sirkülasyonu sağlanmalıdır. Sirkülasyonun güney-kuzey istikametinde olmasına dikkat ediniz.

Kümesleriniz büyük olacaksa uzunluk doğu-batı istikametinde, havalandırma güney-kuzey istikametinde olmalıdır. Tepeden veya hayvanları çarpmayacak yükseklikte yan duvarlardan karşılıklı doğal havalandırma önemlidir.

Kümeslerin altları temizlenmesi kolay, nem tutmayacak materyallerden oluşmalı ve mümkünse altlık kullanılmalıdır.

Kafes ve kümeslerde suluk sistemleri taşmayacak kalitede ve tedbir alınarak yapılmalıdır.

Parazitlerle mücadele

Yeni yapılmış kafes ve kümeslere hayvan koymadan önce dezenfeksiyon ve dış parazitler (bit vs.) için ilaçlama yapınız. Da-ha sonra kullandığınız ürün firmalarının tavsiyeleri üzerine (30 gün, 45 gün, 60 gün...) ilaçlama ve dezenfeksiyon tekrarları yapınız. Kafes veya kümeslerinizde özellikle gece kontrolleri yapınız.

En büyük sorun olan gece bitlerini gündüz görmeniz imkânsızdır. Bit ilacı uygulaması yapmanız gerekirse, markası ve etken maddesi ne olursa olsun ilk ilaçlamadan sonra 7. ve 14. günler de olmak üzere 3 ilaçlama mutlaka yapınız. Daha sonra firmanın tavsiyesine göre 30-45 günde bir tekrar ediniz.

FUARLARDA YAŞANAN VEYA YAŞANMASI MUHTEMEL EN BÜYÜK TEHLİKE BAKTERİ ÇAKIŞMASIDIR

Aslında her zaman kendi kümeslerinizde bile var olan tehlike BAKTERİ ÇAKIŞMASIDIR.

Bakteri çakışması, farklı ortamlardan, kafes veya kümesler-den gelen ve geldiği yere yabancı bakteriler taşıyan hayvanların, mevcut hayvanlarla aynı yere konulması sonucu oluşan bağışıklık şokudur.

Farklı ortamlardan gelen bakteriler YARARLI veya ZARARLI olduğu fark etmeksizin BAKTERİ ÇAKIŞMASI'na neden olur.

Bakteri çakışması, **SAĞLIKLI HAYVANLAR** arasında da olur. Bakteri çakışmasının sebebinin GELEN veya EV SAHİBİ HAYVAN kaynaklı olup olmadığını tespit edemeyiz veya birini suçlayamayız. Farklı ortamlarda yaşayan hayvanlar bir araya geldiklerinde mutlaka BAKTERİ ÇAKIŞMASI riski vardır. Bunu önlemek veya riski azaltmak için antibiyotik alternatiflerini düzenli kullanmalıyız.

BAKTERİ ÇAKIŞMASI NASIL OLUŞUR?

Faydalı ve zararlı bakteriler olarak iki grupta açıklayalım. Bakteriler, ister faydalı isterse zararlı olsun yaşamak için aynı besinlere ihtiyaç duyarlar. Bu besinleri ele geçirmek için mücadele-ye girerler. Güçlü, baskın olan savaş kazanarak bulunduğu ortamda daha çok yayılır. Diğer bakteriye daha az yer ve daha az beslenme imkânı tanır. Halbuki kanatlının her iki bakteriye ihtiyacı vardır. Bu şekilde, kanatlının ihtiyacı olan bir bakteri bünyesinde azalmıştır. Bunun için bağışıklığı çökerek bu bakterilerin önlediği hastalıklara açık hale gelir.

Faydalı bakteriler bu şekilde bakteri çakışmasına neden olur.

Tamamen sağlıklı görünen veya sağlıklı olan bir hayvanın

bünyesinde (özellikle sindirim sistemi, deri ve solunum yollarında) potansiyel olarak zararlı bakteriler bulunabilir. Ancak, güçlü bağışıklık sistemleri nedeniyle hayvanlar sağlıklı görülür. Bu zararlı bakteriler, pusuda yatmış düşman gibidir. Bu hayvanlar, aynı ortamda olduğunda, organizmanın tanımadığı zararlı bakteriler birbirlerine geçebilir. Hayvan, ilk defa karşılaştığı zararlı bakteri ile mücadele ederken bağışıklığı zayıflar. Bağışıklığı zayıfladığında kendi bünyesindeki pusudaki düşman örneğindeki gibi zararlı bakteriler de harekete geçer. Hayvan, aynı anda farklı bakterilerle mücadele eder.

Bu da zararlı bakterilerin sebep olduğu bakteri çakışmasıdır.

Hayvanın bağışıklığı zayıfladığında, stres yaşadığında veya yanlış beslendiğinde bu zararlı bakteriler çoğalarak hastalıklara hastalıklara yol açabilir.

Birden fazla bakterinin aynı anda vücudu istilası veya mevcut bakterilerin çakışması, tavuklarda hızlı ölümlere neden olabilir.

Tekrar etmekte fayda görüyoruz. Bakteri çakışmasının önüne geçmek için, Antibiyotik alternatiflerini düzenli kullanmalıyız.

Bunlar; Aşılama, temiz su, vitaminler, mineraller, aminoasitler, probiyotikler, prebiyotikler, enzimler, bitkisel yağlar, organik asitlerdir.

Yukarıda saydığımız sebeplerden dolayı, farklı kümeslere ait hayvanları aynı araçta yolculuk yaptırmak veya aynı ortama sokmakta risk her zaman vardır. Üretici bu riski baştan kabullenmelidir. Bu risk, üstte kısaca yazan ve önceki sayfalarda bahsedilen doğru antibiyotik alternatifleriyle %100'e yakın oranda önlenir.

YARIŞMAYA KATILACAK HAYVANLARIN KAFES EĞİTİMİ

Kafes eğitimi niçin önemlidir?

Birden fazla horozun olduğu kümeslerde, genç horozlar kavga etmeye başladıklarında kmesten ayrılmalıdırlar. Kmeste tek horoz varsa cinsel olgunluğa ulaştığının belirtilerini gördüğünüzde ayırmalısınız. Tavuklarla iftleşme denemeleri yapmaya başlar. Tavukları strese sokar ve sırt tüylerinin dökülmesine neden olurlar. Ayrılan horozlar ayrı bir blmeeye, birbirlerine yakın olmalı ama aynı kümeste olmalılar.

Yarışmaya katılacak hayvanlarda stresi azaltmak, kafeste sakın ve dik bir duruş göstermeleri, hakemlerin en iyi şekilde değerlendirmelerini sağlamak için kafes eğitimi önemlidir. Çünkü hayvanlar sürekli yaşadıkları kendi doğal ortamları dışında kala-balık ve gürültülü bir ortamda olacaklardır. Her türlü sorundan uzak olmaları için stres yapmamalıdırlar. Puanlama esnasında kafesteki sakın ve doğru duruş önemlidir. Aynı puan alan hayvanlar arasında birinciye seçmek, belki de sakın ve doğru duruşa bağlı olacaktır.

Kafes eğitimi nasıl verilir?

Yarışma kafesi standartlarında kafeslerle eğitim yapmak gerekir. Hayvanlar önce günlük 5-10 dakikayla başlanır. Bu süre hayvanlar alıřtıķa artırılır. Haftada 3-5 gün ve günlük 1-2 saate çıkarabilirsiniz. Kafesler fazla ışık ve gürültü olan ortamlara da alıştırılmalıdır. Yola yakınsanız yol kenarına, evin girişine, insan, araç hareketliliği olan her yola koyabilirsiniz. Sessiz ortamda yaşamaya alışmış hayvan en ufak bir sestten rkecektir. Karayolu tren yolu veya havaalanı kıyısında yaşayan hayvanlar ise seslere karşı duyarsız olacaklardır. Bunlar tavsiyelerdir. Yaşadığınız ortamda en uygun yolu siz bulacaksınız. Kafes sayınıza göre süreleri artırıp azaltabilirsiniz. Horoz veya tavuk kafeste yaşamaya alışmış ve sorun yaşamıyorsa yarışma öncesi bir ay sürekli kafeste olabilir. Hayvanlar kafeste tüy dökme veya kırılma gibi sorun yaşıyorsa stres yaşa-maya devam ediyor olabilir. Özellikle paçalı hayvanları kontrol ediniz. Boyun tüylerini kontrol ediniz. Eğitim

kafeslerinin olduğu ortamda müzik, futbol maçı, haberler gibi programları açarak gürültülü bir ortam yaratabilirsiniz. Gürültü değişken olmalıdır.

YARIşMAYA GÖTÜRÜLECEK HAYVANLAR

- 1) nceki sayfalarda bahsettiğimiz kanatlı yetiştirme ve bakım prosedürlerini uygulamış olmanız gerekir.
- 2) Hayvanlar, düzenli aşıları yapılmış olmalıdır. Son aşıları en geç bir ay önce bitmiş olmalıdır. Özellikle düzenli tekrarlanan aşıları bir ay önce tekrarlanmış olmalıdır.
- 3) Kafes alıştırma çalışması yapılmış olmalıdır.
- 4) Bit ve pire için ilaçlama mutlaka yapılmalıdır. Yola ıkma-dan önce son kontroller yapılmalıdır.
- 5) Hayvanlar, yola çıkacağı günden 4-5 gün önceden başla-yarak "PROBIYOTİK ve OKALİPTÜS, KEKİK, NANE, MENTOL İçerikli BITKİSEL YAğ KARIşIMI su yoluyla verilmelidir.
- 6) Taşıma kafes veya kolilerine koymadan en az 4 saat önceden yem vermeyi kesiniz. Son ana kadar birinci maddedeki gibi su verebilirsiniz. Özellikle taşıma esnasında kanatlılar için en büyük tehlike strestir. Strese giren hayvanların bağışıklık sistemi ker. Kursaklarındaki yemler onlara zarar verir.
- 7) 8 saat a kalan tavuklarda açlık stresi başlar. 8 saatten fazla yolculuklarda mutlaka su molası verilmelidir. Su, birinci maddedeki gibi olmalıdır.
- 8) Taşıma kafeslerinde birer adet hayvan olmalı.
- 9) Kafesler hayvanlar ayakta rahat durabilecek yükseklikte

olmalıdır. Havalandırma delikleri yeterli olmalıdır. Aşırı sıcak hayvanları strese sokar.

10) Yarışma alanına vardığınızda, beşinci maddedeki gibi sulama yapınız. Yemlemeyi, hayvanlar streslerini attıktan sonra yapınız.